

ANDRÉ KAMMARAAD,
PATANOOM-ANALOG

*André Kammaraad,
patanoom-analoog*

*en 15 andere verhalen die
nergens over gaan*

MATHIEU WEGGEMAN

SCRIPTUM

*Waarom gaat het altijd ergens over
en niet veel meer nergens over?*

(met dank aan Martin Heidegger)

© 2020 Mathieu Weggeman

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978 94 6319 129 6

NUR 303 – Verhalenbundels

www.scriptum.nl

info@scriptum.nl

Inhoud

Woord vooraf	7
André Kammaraad, patanoom-analoog	9
<i>Vragenlijst identiteit</i>	19
Dreigfilosoof Bosse Nuhr	23
<i>Kritiek der filosofie</i>	32
Man met kistje	34
In de woestijn	42
Rechtszaak	48
<i>Ja, maar waar droomde ik nou toch net over?</i>	60
Het verhaal van Orléjan Van Kattorze	62
Het Event	69
<i>Woutje – triptiek</i>	78
Gevaarlijk spel	80
<i>Winst en verlies</i>	89
Was dat ome Graat wel op die foto?	92
<i>Serie 1 = 3</i>	101
Evidence Based Reality	102
<i>Königswinter</i>	114
De Kunstkar	115
Carnaval	128
<i>Immaterieel erfgoed</i>	135
Tegen-vliegen	137
<i>Dada</i>	141
Over de mondhygiënist	142
Halle Vaf en Heeme Klaar	147
Namenregister	153
Traktaat over het neo-naïvisme	157
Literatuur	181
Met dank aan	183

Woord vooraf

You say *yes*, I say *no*.
You say *stop* and I say *go, go, go*.
Oh no.
You say *goodbye* and I say *hello, hello, hello*.
I don't know why you say *goodbye*, I say *hello*.

I say *high*, you say *low*.
You say *why?* and I say *I don't know*.
Oh no.
You say *goodbye* and I say *hello, hello, hello*.
I don't know why you say *goodbye*, I say *hello*.

Why, why, why, why, why, why,
do you say *goodbye, goodbye, bye, bye*.
Oh no.
You say *goodbye* and I say *hello, hello, hello*.
I don't know why you say *goodbye*, I say *hello*.

Uit: *Hello, Goodbye* van *The Beatles*

Tekst: John Lennon & Paul McCartney

© Sony/ATV Music Publishing LLC

André Kammaraad, patanoom-analoog

MUSA HAD GEVOCHTEN – nou ja, gevochten: hij had geschermutseld met een radicaal Geel Hesje op de Avenue Foch die zijn tasje met *jeu de boules* ballen wilde afpakken. De *casseurs* onder de *Gilets Jaunes* beschouwden de *boules* als geschikte werktuigen om ruiten van drankwinkels mee in te gooien. Het was immers december en flink koud in Parijs. Drank hield je warm en strijdliedereen kwamen beter uit de verf als je al wat alcohol genuttigd had. ‘Zonder drank, geen klank!’ scandeerden de koperblazers van de Philharmonie als zij daar aanleiding toe zagen. Een slogan die zelfs bij violisten op sympathie kon rekenen en in elk geval beter te pruimen viel dan het credo van de opstandelingen: ‘Wees onredelijk! Eis het onmogelijke!’

Musa is een verzwitserde Kirgies die op z'n zestiende uit een educatieve instelling ontsnapte, daarna een tijdje over de wereld doolde en vervolgens vier jaar op een biologische boerderij in Wallis zijn best deed om vechtende Herens-koeien uit elkaar te houden. Deze Musa ontving een paar weken geleden van zijn Oeigoerse vriend Yunus Barat, die woont en werkt in Parijs, een uitnodiging voor een potje laag bij de gronds precisie-werpen met stalen ballen. Ter verwelcoming was er eerst *laghman* met roerbakgroente, niks mis mee, gevolgd door een fenomenale *gosh polo*. Het lijkt een arm bordje lam op een bedje van rijst, maar omdat de rijst tergend langzaam in het sap van het vlees is gegaard, krijgt het een onverwacht rijke smaak, zeker als die nog geaccentueerd wordt door *shitaki*, een ingrediënt dat we kennen van de *Boeddha springt over de muur*-soep: heet in alle betekenissen.

Naarmate de avond vorderde, werd het koeter-Frans van Musa steeds beter. Met groot enthousiasme debiteerde hij te pas en te onpas, de zin die een blijvende indruk op hem had gemaakt vanaf het moment dat *mademoiselle* Marie-Claire Dédain van de Alliance Française hem had gedictieerd: ‘*En promenant le forêt, on a rencontré un animal sauvage. C’était un ours!*’ De Kirgies herinnerde zich als de dag van gisteren dat Marie-Claire de eerste zin elegant en zangerig uitsprak waarna dreigend en donker, ongeveer een octaaf lager de tweede zin klonk: ‘*C’était un ours!*’ Bij het *at random* scanderen van de *petit histoire*, overdreef Musa het verschil in dictie tussen de twee zinnen maximaal. De goede Yunus Barat schrok er af en toe zó van dat hij zijn vol gespaaide lepel liet vallen of uitschoot bij het toevoegen van room.

De Lukl – een alcoholisch drankje gebaseerd op geitenmelk – vloeiende die avond rijkelijk en van het een kwam het ander. Zo vertelde Yunus in geuren en kleuren over destijds door hem op touw gezette nachtelijke acties tegen de Han-Chinezen. Het wachtwoord bij een van die acties was ‘de aard-appelen zijn klein dit jaar’. Daar moest dan op geantwoord worden: ‘Ik lig er niet wakker van.’ Gebeurde dat, dan kon je erop vertrouwen dat degene die dat antwoord gaf een mede-terrorist was. Het resultaat van hun revolutionaire daden was echter beperkt gebleven. Yunus was het eens met Harari dat notenallergie jaarlijks meer slachtoffers eist dan internationaal terrorisme.

Na zijn omzwervingen kiest Musa uiteindelijk domicilie in Amsterdam waar hij een coachingspraktijk begint voor rappers uit de hiphop *scene*. Hiphoppers houden zich bezig met het aanklagen van de samenleving in het algemeen, met de doorgaans belabberde levenssituatie van bepaalde groepen en personen in het bijzonder en ze gaan er graag tegenaan. Als illustratie van dat laatste, hier een refreintje van OutKast: *Don’t want to meet your daddy. Just want you in my Caddy. Don’t want to meet yo’ mama. Just wan’t to make you cumma*. Daarnaast

houden rappers en hiphoppers nog voldoende tijd over om *break* te dansen en graffiti te verzorgen.

In de metro, op weg naar de *Porte de Clingnancourt* waar Yunus woonde, zat Musa vorige week schuin tegenover een gast die als twee druppels Red Bull leek op Nieme Nummaal; de rapper die hem destijds op de idee had gebracht zijn coachingspraktijk te starten.

De bel ging: het begin van *Toccatà und Fuge in D-moll* van JSB bulderde door alle speakers. Geintje. Het was Koos Lameijn, een man uit de polder – groot, opgeblazen, zwarte baard, piercings, blokjasje – die tegen ieders verwachting in, 83e geworden was op het WK Knutselen in Bayreuth, en dus tot de honderd beste knutselaars ter wereld gerekend kon worden. Koos had ruim 6 jaar knutselervaring opgedaan op de soldeerboerderij van Toon Goverde in Reusel, toen Goof hem eind vorig jaar benoemde als Teamleider Buizen. Vanaf dat moment was de lol voor Koos er zo'n beetje af. Toegegeven: hij verdiende meer dan ooit, maar wat hij voor zijn geld moest doen, was niet leuk: vergaderen met Jan en Alleman, lange termijn knutselplannen maken, A4-tjes van links naar rechts schuiven, bakje-in bakje-uit gedoe, soldeertin bestellen, het buizenverbruik bijhouden, budgetten afvinken, uitgebreid lunchen met vreemde mensen, ziekmeldingen inschrijven en doorgeven, met iedere knutselaar een functioneringsgesprek aanrichten, strategieën ontwikkelen om concurrenten als de *Fröbel Farm*, het *Pruts Paleis* en de *Timmer Schuur* het leven zuur te maken en zo voorts meer. Het was zó veel dat hij zelf nauwelijks nog aan knutselen toe kwam. *De Telegraaf* sprak van een 'nationale schande' dat *In-Een-Land-Als-Nederland* iemand die in de Knutsel-Top-100 van de wereld staat, niet de kans krijgt om duurzaam op niveau te blijven knutselen en altijd weer dat management in moet, wil hij of zij een paar centen meer verdienen. 'Hoe ver kan dit land zinken?', vroeg de journalist zich af.

Koos was inmiddels aan lager wal geraakt. Het prijzengeld had hij opgegeten en hij was *rapper* geworden. Zijn rijke knutselverleden klonk vaak door in de teksten van zijn *raps*:

Mâ knutsel knutsel yo.

Dâ knutsel nie zo yo.

Mie lijm cool.

Mie tin cool.

Die boizen* gassen do!

Koos wilde dat er zo snel mogelijk een eind kwam aan de deplorabele toestand waarin hij terecht was gekomen. Nee, hij wilde kei-beroemd worden als rapper en dan omgeven door *glitter & glamour* in een open Cadillac-met-chauffeur zoeven over *Sunset Boulevard*. Op de achterbank zou zich aan beide kanten *stunning candy* in amperbroekies tegen hem aan vleien en de kofferbak zou gevuld zijn met diverse knutseldozen om elk moment aan de slag te kunnen gaan. Met dat beeld voor ogen belde hij die ochtend aan bij Musa de Kirgies voor advies. De trap werd opengedaan, Lameijn danste naar boven, herpakte zich, liep de studio binnen en sloeg hem joviant op de sjolder. ‘Whazzà?’ ‘Weet ik veel van die aiso,’ antwoorde de Kirgies. Koos: ‘Ik heb de konsep voor dâ nieuwe schijf, neef. Olo, tik die bitch!’ *High fives*. ‘In de tatta: *Van nul tot doof in split seconde*. Yo, bananas!’ Musa brak van pret: ‘Balliemangwap. Maddish! Jij ben sauce met die planga. Rennen voor de checks. Ze gaan je bleszen met die od. Jammàn. In de hood met die maggiblok.’ Koos werd steeds enthousiaster: ‘Gaan we tossen Musa. Komt-ie ziek voor elkaar. Yo. Dikke scot! Exit zwabberkappetijn. Recht zo die gaat. Dâ bomb!’ Het was gezegd. Het kon gaan. En er was energie. Bosjes, bajkas!

---

* boizen = buizen

Helaas konden zijn *raps* maar moeilijk hun weg vinden naar de *playlists* van de jongelui. De jeugd van tegenwoordig zat niet te wachten op de *stuff* van Koos Lameijn, alias *Master Tinkering*. Zijn tweedehands Cadillac zoefde wel, maar op de Bots-holsedijk in Vinkeveen. De brandstofkosten hield Koos in de hand door altijd voor 50 euro te tanken.

Zijn coach was eerlijk. Musa maakte hem in verschillende bewoordingen duidelijk dat het talent van Koos te klein was voor Los Angeles en dat daar niet tegen op te coachen viel. Natuurlijk kon de Kirgies zich voorstellen dat geen enkele Hollandse dijk, hem ook maar enigszins het begin van een *Sunset Boulevard*-gevoel zou geven, of zelfs maar in de buurt kon komen van een *Orange Grove*-gevoel; een van de zijstraten van de beroemde boulevard. Harder kon de boodschap niet gebracht worden. Na enkele zieltogende rapjes (waarvan *Inna Tokkoh* nog de aardigste was) joeg Koos, *Master Tinkering* uiteindelijk de deur uit, en startte hij een praktijk als knutsel-coach, met Musa op de achtergrond als coach-coach.

Al na een paar maanden begint zijn winkeltje goed te lopen. Mensen hebben steeds meer tijd om te knutselen, bakken daar echter in veel gevallen geen hout van. Dat leidt bij een deel van hen tot teleurstellingen die Koos dan aan de oppervlakte brengt en vervolgens op de huid laat verdampen. De aandoe-ning waarin *ex-rapper* Lameijn zich al doende heeft gespecialiseerd, is een complicatie die vaak optreedt bij mensen met een compulsieve neiging tot *super pleasing*. In de knutselcon-text betreft het hier de dwang tot 'kapot-repareren'. De neurose kan zich manifesteren bij knutselwerk in de categorie 'herstel-werkzaamheden' waarbij de knutselaar doorgaat met repareren *nadat* het probleem al is opgelost en het artefact weer in een staat verkeert vóórdat repareren nodig was. Bij 'kapot-repareren' weet de knutselaar niet van ophouden. Hij blijft toegewijd doorsleutelen nadat de storing al lang en breed verholpen is: nog even dit, nog even dat, 'Ik zal hier een extra klemmetje omheen zetten dan schuift-ie honderd procent zeker niet meer

van dat spruitstuk af,' 'We hebben nog een clause toegevoegd die regelt dat schade aan uw voertuig als gevolg van een botsing met een *alien* of diens vervoermiddel (denk aan een ruimteschip of UFO), voor maximaal de helft van het getaxeerde schadebedrag vergoed wordt. Een en ander is onafhankelijk van het door de betreffende buitenaardsen gehanteerde schadeherstelbeleid', e.d.

Een van de knutselaars die Koos coacht, is Prof. dr. André Kammaraad, patanoom-analoog. De hooggeleerde maakt in zijn vrije tijd dierverblijven in *art deco* stijl. De grotere verblijven test hij onder meer door er zelf een etmaal in door te brengen. Het komt echter regelmatig voor dat Kammaraad er grote moeite mee heeft om het honk reeds na 24 uur te verlaten. Hij blijft er dan dagen in rond hangen waarbij hij rare bewegingen maakt en vreemde kreten lanceert. Lameijns coaching nu, is er op gericht André in te laten zien dat hij geen betere knutselaar wordt door zich langer dan nodig in zijn eigen creatie op te sluiten. Om *rapport** tussen hem en André te versterken, besloot Koos onlangs om hem een nacht te vergezellen bij het testen van een recent voltooid *art deco* verblijf voor okapi's. Bij die gelegenheid vertelde André hem over een experiment waar hij als wetenschapper al jaren van droomt:

'Waar ik zeer in geïnteresseerd ben, is of we een situatie kunnen creëren waarin dieren op een gegeven moment spontaan besluiten om samen een bromfiets te gaan maken. Mijn idee is om verschillende soorten primaten gedurende langere tijd op te sluiten in een enorme hangaar die verbonden is met een grote loods. De loods ligt vol materialen, halffabricaten, voortstuwings-eenheden, koelvinnen, brandstoftanks, ontstekingsmodules, pompen, injectoren, sensoren, allerlei haspels met verschillende soorten kabels en zo voorts, kortom: alles wat je nodig hebt voor een fatsoenlijke bromfiets. In de hangaar staan

---

* rà-poor

dan de productiemachines: draai- en kotterbanken, portaal-freesmachines, hydraulische persen en pletters, lasautomaten, draad knip- en stripmachines, walsen, spiebaanstekers, kantbanken, cutters, guillotinescharen, lasersnijders, vlakslippers, radiaalboren, rondbuig- en draadvonkmachines en tal van nuttige machines meer. Aan de muren hangen technische tekeningen van opengewerkte bromfietsen en trotse foto's van allerlei exemplaren met hun tevreden berijders. In de loods zijn ook lesruimten ingericht waar in homogene groepen gewerkt kan worden aan het vergroten van de cognitieve kennis en de ambachtelijke vaardigheden van de dieren. Anders gezegd: aan de verruiming van hun bewustzijn. En in heterogene groepen kan, aan de dieren geleerd worden hoe ze beter met elkaar kunnen samenwerken, onder meer door elkaars eigenaardigheden te accepteren. En dan is het wachten op dat ene moment! Het moment waarop een eerste groepje dieren samen lijkt te gaan beginnen met het bouwen van een bromfiets.'

De hooggeleerde Kammaraad raakte enigszins ontroert door zijn eigen verhaal. Alfred Jarry, grondlegger van de patafysica (*pas ta physique*), zou trots geweest zijn op de manier waarop de wetenschapper praktisch vorm gaf aan zijn theorie. Als door de wol geverfde coach merkte Lameijn de endogene emotionaliteit bij André onmiddellijk. Hij koos uit zijn grote coachingrepertoire voor een sfeerveranderingsinterventie en begon André knutsel-feedback te geven op het art deco dierverblijf waarin zij samen de nacht doorgebracht hadden. De waardevrije en dus koele terugkoppeling van Koos (een rapper had beter moeten weten!), leidde bij André tot een heftige behoefte aan extramuraliteit gecombineerd met een dwingende neiging tot ambulantie. De hooggeleerde stapte gedecideerd uit het okapiverblijf en wilde diezelfde ochtend nog naar het MIT in Boston.

Koos fietste op gepaste afstand achter hem aan, over de A2, richting Schiphol. Het is tien over half zes. Ergens ter hoogte

van Geitenboerderij Ridammerhoeve* – ze fietsten inmiddels op de A9 – leek er van achter de vangrail iemand naar hen te zwaaien. Het ochtendgloren was nog niet van dien aard dat ze goed konden zien wie het was en hoe ze de gebaren moesten duiden. André stapte af en zette zijn fiets tegen de vangrail. Even later deed Koos hetzelfde. Er werden handen geschud en vriendelijkheden uitgewisseld. De zwaaiende figuur bleek de Colombiaanse zangeres Shakira te zijn. Eergisteren had ze opgetreden in de Ziggo Dome, de dag daarna was ze met Milan (5) en Sasha (3) naar de Geitenboerderij geweest en nu kon ze de slaap niet vatten. Haar grootste wens was een stukje fietsen op de A9. Kammaraad kon geen vertraging gebruiken. Hij twijfelde er even over of hij de zangeres zou informeren over zijn *art deco* dierverblijven waarin vanzelfsprekend ook geiten domicilie konden kiezen, maar de patanoom-analoog had haast, nam afscheid en fietste door naar Schiphol.

Zo niet Lameijn: oog in oog met Shakira bemerkte Koos dat bij hem de wens opkwam tot meer *rapport* met de Colombiaanse zangeres. Een stukje rap, speciaal voor haar, zo op de vroege ochtend in de Ridammer weilanden, zou daar volgens ex-*Master Tinkering* zeker toe kunnen bijdragen. Hij maakte eerst wat slow-swingende bewegingen, gaf met zijn handen een paar *yo's* vooraf en zette toen in:

Mâ knutsel knutsel yo.

Dâ knutsel nie zo yo.

My lijm cool.

My tin cool.

Die boizen† gassen do!

---

* Je kunt er meedoen aan een kaasmaakworkshop, boerderijyoga doen of eitjes rapen.

† boizen = buizen

Hier had Shakira werkelijk niet van terug! Bovendien vond ze dat Koos een grote gelijkenis vertoonde met haar eerste vriendje Alejandro; een enthousiaste bierdrinker die het tot Hoofd Bielsen (*Jefe de los Durmientes*) bij de Colombiaanse spoorwegen had gebracht. Nadat ze op de velo van Lameijn wat krakkemikkelig op de A9 heen en weer gefietst had, nodigde ze hem uit om met haar in het Amstel nog wat te drinken.

Koos bestelde een kwast. Omdat hij vond dat hij van-zichzelf weinig artistieks had – hij had héél graag haar gehad waarvan hij een staartje kon draaien – compenseerde hij dat met *life style* dingetjes zoals een driehoekig horloge, opzichtige schoenen in felle kleuren en het permanent dragen van een *bluetooth headset* op zijn rechteroor, waar het grootste deel van de dag niets door te horen viel. Zo had hij op een blauwe maandag ook besloten om in horecagelegenheden louter kwast te drinken. Vóór 4 uur, met koud geslingerde honing. Na 4 uur, idem maar dan met een scheut rum of wodka erbij.

Shakira begon zijn gezelschap steeds oninteressanter te vinden. Ze kon helemaal niks met zijn knutselverhalen. Hun *rapport* verdampte, ze verontschuldigde zich met een ongemeend *'It was nice talking to you, and thanks for having me cycling your bike.'* Ze moest nu naar Milan (5) en Sasha (3) want die hadden haar nodig.

Coach, ex-rapper en 83e op het wk Knutselen. Daar zat hij nu met een halve kwast in het Amstel! 'Ik kan beter *art deco* dierverblijven gaan verkopen of de beesten van professor Kammaraad gaan helpen met hun eerste bromfiets', dacht hij bij zichzelf 'doe ik tenminste nog iets nuttigs.' Koos Lameijn had nu zelf coaching nodig en dus fietste hij terug naar Amsterdam en meldde zich rond het middaguur bij zijn Kirgizische leermeester Musa. De trap werd opengedaan, Lameijn hees zich naar boven, herpakte zich, liep de studio binnen en sloeg Musa joviant op de sjolder. 'Whazzà?' 'Yo-yo, Koos, master-man', dedderde Musa. Daar waren ook Yunus Barat, Nieme Num-

maal en de hooggeleerde Kammaraad die zijn vliegtuig gemist had. Allen waren coachingsbehoefstig. Yunus wist niet of hij zich nu verder zou moeten specialiseren in de Oeigoerse keuken of in het edele *jeu de boules* spel, Nieme Nummaal wilde met Wagner aan de gang en begreep niet waarom dat in hem gevaaren was, Kammaraad had een virtuele depressie omdat een bonobo en een gnoe, onafhankelijk van elkaar, hem er met klem op hadden gewezen dat het bouwen van een eigen bromfiets, voor het dierenrijk zo ongeveer de laagst denkbare prioriteit had en Lameijn kreeg Shakira niet uit zijn hoofd en wilde zijn fiets in een vitrine.

De bel ging. Dat moest Vélové van Stieperiejaan zijn, helemaal uit Sint Job in 't Goor. Zij had voortdurend de idee dat achter haar rug een kok buikspek stond te garen. Allengs namen de sessies een aanvang.